

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. Negatiua etiam reprobatio à gloria reprobi absoluta demerita
antecedens Scotica ablegatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

sumpta siue ad gloriam siue ad eius denegationem, & æternos cruciatus, vt ex immediatè antecedente textu constat. Qui sic habet. *Nec illam (reprobi) animam nequiter, tunc perire videtur, ad hoc, vt taliter viueret præparauit, sed talem futuram non ignorauit: & de tali iussit se iudicatum esse præscitit, quibus contexitur. Atque ita ad prædestinationem eius, &c.*

11. Eadem vniuersali sensu de prædestinatione agens ad capitula Gallor. respondit ad cap. 14. aiebat. *Prædestinatio Dei semper in bono est, aut ad retributionem iustitiae, aut ad donationem pertinentis gratia.* & respondit. ad. 2. obiectionem ex Vincentianis. *Quod multi pereunt: pereuntium est culpa quod multis saluantur saluantis est donum, vt enim reus damnetur inculpabilis est iustitia Dei, Consonat Fulgentius 1. ad Monim. cap. 5. ad 7. c. 13. & 14. & c. 17. init. quæstionem proponit: an idcirco iniquos ad supplicium iussit prædestinauerit, quia eorum mala opera, licet futura præsciret, non tamen ipse prædestinauit, vt futura esset cui affirmatiue respondet. probatque vsque ad c. 24. vbi versus med. hæc addit. *O sensurus itaque Deus, quid reddendum præsciret, & quid donandum: prædestinauit illos ad supplicium quos ad se præscitit voluntatis male vitio discursos; & prædestinauit ad regnum, quos ad se præscitit misericordia præuenientis auxilio redituos, & in se misericordia subsequens auxilium esse mansuros.* Quibus solam destinationem ad malum siue priuationem, siue positum æternum reprobi post eius absolutam demerita absolutam præscita in Deo esse sicut Augustinus, & Prosper, asseruit. Beda. lib. quæstionum. q. 13. med. *Non est in dispositione Dei, quomodo peccator peccet. Sed tamen cum sciat eum peccaturum mortem ei præordinauit.* Non vtiq; aucte. Inferius præcipue nostra ab æterno mala in conspectu Dei præscitauit: Deus illam ad mortem æternam destinauit. Posterius scilicet, non antequam ad præscientiam nostræ prauitatis, Concil. Valentianum. sub Iothario imperat. c. 3. *Constituimus prædestinationem electorum ad vitam, & impiorum ad mortem.* In electione tamen saluandorum misericordiam Dei præcedere in damnatione autem peritorum (scilicet prædestinatione ad mortem, vt dixerat) meritum malum præcedere iustum Dei iudicium quia Deus sua prædestinatione, ad virtutis, ea tantum statuit, quæ gratuita miseratione, aut iusto iudicio ipse erat factururus. Quibus expresse destinationem reprobi ad mortem, quæ post absolutam præscita eius demerita non sit aperte negatur: quare executiua asserit, intentionem vero reiectat, inferiuscule vero eidem sententiæ insistenti ait. *Pœnam sane malum meritum eorum (reprobatorum) sequentem, vti Deum, quia omnia proficit; præscitisse, & prædestinasse, quia iustus est iudex: non aliunde nec titulo alio, quam iustitiæ suæ excendæ, quæ demerita eorumque præscientiam absolutam plane supponit.**

CERTAMEN IV.

Negatiua etiam reprobatio à gloria reprobi absoluta demerita antecedens Scotica ablegatur.

1. *St* secunda in questione de facto conclusio. Reprobatio Scotica negatiua reprobi à gloria demeritis absolutis eius anterior in Deo non est quare nec eius à gratia efficace reprobationem ex parte Dei antecedit. Certe conclusio hæc adeo frequens & expressa apud scripturam Patres, & Theologos non est. Eam vero docet expresse noster Ioan. Præpositus supra n. 114. versus dico secundo. Atque à Prospero etiam non semel expressam animaduertit. Ita enim scribit responsione 3. ad capitula Gallor. quod huiusmodi (homines reprobi) in hæc prolapsi mala siue correctione penitentia defecerunt, non ex eo necessitatem pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt (ad gloriam, vt ex statim adnexis hinc claret) sed ideo prædestinati non sunt, quia tales futuri ex voluntaria prauaricatione præsciti sunt vtiq; absolute, nam conditionate non

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

esse tales futuri sed obsecuturi, æque ac prauaricati sub aliis auxiliis præsciti sunt, vt patet, quare præscientia prauaricationis conditionata scientia sub aliquo auxilio causa vt non prædestinaretur tam ad gratiam quam ad gloriam causa in eis nõ magis fuit, quã nõ fuit in prædestinatis de quorum conditionata prauaricatione sub auxiliis aliquibus scientia etiam conditionata Deo adfuit. Cum autem absolute prauaricationis reprobi pereuntis scientia solam prædestinationem in mortem, seu reprobationem à gloria, siue positum, siue negatiuum per omissionem deliberatam, nec solum præscitum pro natura prioris, sed absolutam non prædestinandi, ac eligendi reprobum ad gloriam possit esse antecedens; & Prosper asserat absolutam præscientiam prauaricationi reprobi esse causam negationis prædestinationis ad gloriam seu reprobationis negatiua, perditionis necessario qua pereunt, non autem negationem prædestinationis necessaria eorum cuiusmodi negatione in dandæ saltem consequente necessitate negationem prædestinationis ad gloriam, siue reprobationem negatiua Scotica demeritis reprobi anteriori reiecit expresse. Si enim daretur, verum absolute esset reprobum petire, & necessario, necessitate saltem consequente, perire, quia prædestinatus ad gloriam non est, falsum vero ideo eius prædestinationis negationem, & defectum esse, quia prauaricationis absolute ea negatione posterioris absoluta præscientia Deo adfuit.

2. Sententiam hanc Prosperi contra reprobationem Scotticam iterum lego apud eundem ad obiectiones Vincentianas responsi. 12. vbi hæc habet. *Quia præsciti sunt casuri non sunt prædestinati; essent autem prædestinati, si essent reuerfuri, & in sanctitate, ac veritate permanfuri.* vbi de prædestinatione ad gloriam, eiusque negationis, ad quas solum absolute meritorum, vel demeritorum eligendi, aut prædestinandi, ac non prædestinandi, seu non eligendi ad illam potest, vt proxime dicebamus inferuire. Nec præstat si dicas, Prosperum loqui vtrouque de electione ad gloriam, eiusque negatione executiuis, non de priori, præsertim, negatione electionis, seu reprobatione negatiua priori natura, & quasi intentioni: imptimis enim cum propositiones Prosperi negatiua sint, non esse scilicet prædestinatos ad gloriam reprobos, quia sunt præuisi præcognitive persisterant casuri ac prauaricati; atque negatiua propositio vniuersalis sit, & quidquid post se inuenit destruat, remoueatque à subiecto vnum è duobus necessario ex sententiâ hæc Prosperi inferitur omnem scilicet prædestinationem ad gloriam, eiusque oppositam negationem contradictoriam ante præuila merita, etiam intentionem contra aduersarios negasse, vel, quod verius, ac æque contra aduersarios est, solum reprobationem negatiuam, siue negationem prædestinationis & electionis ad gloriam post præuila absolute reprobi merita in Deo agnouisse, ac proinde ea negata propositionibus, & testimoniis datis omnemque Deo, de facto saltem, adesse iudicauit negasse, quod solum secunda hæc conclusio contendimus. Atque eadem ratione præcluditur euasio eadem propositioni alteri Prosperi testimonio primo contenti; *Non ex eo necessitatem pereundi habuerunt, quia prædestinati non sunt*, nostræque ponderationi excludenda est, si adhibeatur. Tertia conclusionis huius secundæ ac primæ etiam & postrema ab autoritate, & efficax (et si ab autoritate negatiua) probatio sit quia nullibi sacre pagine, aut patrum anterior meritis, aut reprobationi à gratia efficace reprobatio eius à gloria, siue positua, siue negatiua, alterutrisue assertio vero similis legitur vt è testimoniis aduersariorum germana interpretatione, & solutione inferius subiiciendis clarebit: in questione autem de facto eorum etiam quæ Deo possibilia sunt, esse tamen, vel non esse absolute possunt esse determinate de facto, absque vilo scripture, & Patrum fundamento non nisi temere, ac pure diuinatorie asseretur, vt mittam nec reprobationem à gloria siue posituam siue negatiuam per merita vero mala reprobi de facto punitiui, & ex iustitia vindicatiua in pœnam executiue deneganda possibilem Deo esse, vt q. 4. ostendimus.

3. A ratione probatur secunda hæc conclusio contra reprobationem de facto negatiuam à gloria absolutis reprobi demeritis, eiusque à gratia efficace reprobationi anteriorem, argumentis omnibus, quibus reprobatio-

MM m ncm

nem positivam efficacem, & eiusdem anterioritatis ad demerita absoluta reprobis, cuiusque ab efficace gratia reprobationem reicimus cert. 3. à num. 5. Siquidem negatio prædestinationis seu electionis reprobis ad gloriam, nec sola præciso electionis illius pro signo illo, sed liberatè deliberata pro signo illo anteriori ad reprobis demerita electionis illius absoluta omisso, efficax est, & necessario connexa cum negatione electionis ad gloriam pro quovis signo & posteriori naturæ sequentes, atque electioni eius efficaci ad gloriam necessitatis, ut gloria absolute à reprobo obtineatur, contradicens & repugnans ne duplex contradictorius simul in Deo absolute admittatur, tamen pro diversis signis naturæ ex quorum diversitate contradictio nec vitatur, nec emollitur: quare ex illo anteriori signo deliberata illius omissionis electionis reprobis ad gloriam, seu Scotica reprobationis negativæ, quam impugnamus gloria reprobis est impossibilis, non minus, quam ex positiva eius à gloria efficaci, & ita anteriore reprobatione, ex qua impossibilitate argumenta contra positivam efficacem anteriorem de meritis reprobis reprobationem ab eo numero instructa procedebant, quare ea quibus facile contra negativam hanc reprobationem traducitur, quin nunc ait se, & inutiliter repetantur. Secunda conclusionis probatio, quæ etiam facit pro conclusione prima, à ratione fit, quam n. 3. hinc attingimus, quia utraque reprobatio anterior à gloria ex iustitia punitiva non solum executiva, sed & intentiva antecedit ad reprobis demerita est impossibilis vnde à negatione possibilitatis ad negationem existentiam obiecti, & de facto est inevitabilis conclusio. Tercio denique conclusionem utramque de facto à ratione probat, quia alterutra à Deo de se se admittit durius multo diutiusque in salutis, ac perditionis æternæ hominum unum segetere cum hominum Republica Deum; siquidem de se, nullis reprobatorum demeritis spectatis, plures à Deo homines reprobos, quam sint prædestinati à salute æterna efficaciter, & infallibiliter, amittenda de facto exclusisset, neminemque ex adeo paucioribus prædestinatis ante eorum præviis merita efficaciter gloriæ mancipasset. Quod si adeo nonnullis durum videtur Deum de se nullisque spectatis reprobis demeritis tot eius generis homines à gratia efficace de facto reprobasse, ut inde erroris sui ansam Pelagianis, ac Semipelagianis satis, ipsis magnam, & firmam desumpserint, & tamen ea reprobatione locus merito, & demerito contra eorumdem errorem à Patribus, & Doctoribus Catholicis ostendatur, adhuc tamen ad secreta Dei iudicia recurrendum humiliter nobis est, ut à fidei dogmatibus hisce non recedamus, nec diutius quam ipsum deceat agere, nobiscum Deum iudicemus: quid ergo de anteriori prioris tot hominum reprobatione alterutra nulla operum ratione habita, & spectata, quam defendere fidei dogmata non cogunt, imò nec leuiter fundant dicendum erit, ut arctiori, multoque duriori in ea difficultati satisfiat, ni nostras Theologicas Doctrinas voluntariis inanibusque mysteriis velimus replere.

4. Apparentius aduersariorum fundamentum sumitur ex 9. ad Rom. ubi de illis prædestinatorum & reprobatorum typis Jacob. & Esau dicitur: *antequam quidquam boni egissent, aut mali, Jacob dilexi Esau autem odio habui.* Quare non ex demeritis, sed ex me ipso. Verum ibi de reparatione à gratia efficace solum, non à gloria, imò neque ex intentione adhuc inefficaci exclusionis reprobis esse sermonem, & de prædestinatione seu præparatione prædestinati efficaci ad efficacem gratiam solum directe, etsi indirecte ad gloriam inefficaciter solum ipsi præintendant sermonem esse ostendimus ex contextu, & Patribus, d. r. quare extra rem præsentem est. Nec aptius quod soli Dei arbitrio quorundam electionem in vasa misericordiæ, & aliorum in vasa iræ Paulus tribuat, atque exemplo figuli partem massæ luti eiusdem in vasa honoris & partem aliam in vasa contumeliæ pro suo libito effingat. Neque illud cuius vult miseretur, & quem vult indurat: nec illud, non volens neque currentis, sed miserentis est Dei: Nec plura quæ ex Patribus ad præfata loca tumultuario congerunt aduersarii. Ea siquidem omnia de prædestinatione, seu præparatione efficaci gratiæ gratuita absque ipsorum meritis præviis pro præ-

destinatis, & reprobatione ab illa reprobatorum operibus sunt, ut citato etiam loco, & aliis controuersis locis à contextu, & Patribus, ac scholasticis monstratum non autem de electione ad gloriam immediatè & directe, seu directè reprobatione ab illa: quare ea cuius ad rem præsentem perperam adduci, inducitur, manifestum est. Sed notatum tamen pro his, & sequentibus testimonio velim, ex eis nullum pro negativa Scotica reprobatione sono adhuc tenus, asserti posse: cum consilium de positiva Dei voluntate excludendi reprobos ab efficaci gratia, vel (ut aduersarii volebant) à gloria expressa sono ipso vocum sint proinde Scotici reprobationem negativam, tamen maiori in Deum specie pietatis sollicitateque Theologica inducunt, nullam tamen in loco adhuc litteræ occasionem vel fundamentum habere certum mihi est.

5. Instant vero aduersarii ex illis eiusdem capituli noni versu 17. verbis Dei ad Pharaonem. In hoc ipso excitavi te, ut ostenderem in te virtutem meam: & tunc ex intentione Dei potentie suæ ostendenda in Pharaone durissime puniendo à Deo præhabita ipsam vel condidisse, vel etiam ad tantam regem potestatem, qua Dei præceptis obliuio resisteret, ac relictis Dei potentia vinceretur, euexisse Deum videtur significare proinde erga oblationem saltem reprobam quæque (cuius figura Pharaon fuit ita se Deum gerere, Deum eo loco significatur, respondet ex aliis, quos non impobat Ruit, voluntatem quidem illam dure à Deo puniendi peccata Pharaonis ante eorum imo & eius voluntatem futuritionem non eius solum, sed permissam ipsius peccata, simulet eandem fuisse: quare nec reprobationis à gratia efficaci causam fuisse, sed vero id satis aduersariis nonnullis recentioribus ita pro sua sententia discurreribus foret: ac insuper de facto admitti voluntate Dei, ex se solum ipso punitus ante absolutam demerita, & exercitum oblationem Pharaonis quod hæc anterior permissus peccati voluntas fuerit relinqui aduersarii volunt, & conueniens, & tenui videtur conformis: vnde ipsis ad figuram in Pharaone perditionem hominum à gloria, & à gratia efficace reprobationem consequentia est prolucida. Notanda igitur est omnis Dei de se voluntas punitivæ peccata, & oblationem Pharaonis temporalibus illis suppliciis, ante absolutam peccatorum, & oblationem eius futuritionem, & prævisionem, imò vero asserendum Deum ex eo terro, & contentum tantum abfuisse ab ea anteriori peccatis absolutis Pharaonis de suppliciis illis ipsi indigendis efficaci voluntate, ut plurimis ab eo absolute, & oblatione admissis ante eorum augmentum & oblationis consummationem, eam efficacem durissime illam punitivam voluntatem non conceperit, sed ex voluntate potius ipsius ad resipiscientiam reuocandi, in qua eo rursus perstitit Deus ipsius penitentiam, & mediis vocatibus, & leuioribus malis inflicis sufficientia multa tentauerit. Ut ex illis Pauli verbis n. 22. *Quid si Deus volens ostendere iram sustinuit in multa patientia iram iræ claret, & docent Chrysost. & Euseb. recitati cert. 3. n. 7. & Theophylactus eadem verba. Confirmatur ex Paulo ad Romanos. 2. ubi Pharaonem similes oblationes ad penitentiam, cum ex Dei bonitate, qui multis etiam eorum peccatis prouocatus patientia multa desiderio salutis ipsorum insistentis resipiscencie, tempus locum, & opportunitatem ipsis facit, hortatur, tam è postremæ iræ & vindictæ Dei, si in oblatione persistant ab ea deterreret his verbis. *An diuitis bonitatis eius, & patientia, & longanimitas conuenis? An ignoras, quod benignitas Dei ad penitentiam te adducat? secundum autem duritiam tuam, & impenitentem cor tuum thesaurizas tibi iram in die iræ. Sed quid valet illud, ut ostenderem in te in penitentiam nem à Deo significet. Respondet doctè profundus postquam, & eruditus Valt. dicit. c. 7. n. 39. euentus minime instanti futuritionem quæ ea particula frequenter in scriptura denuntiatur, ut illis Isai. 6. & Luca 8. v. videntur non vident, & audientes non intelligunt, ac plures.**

6. Denique opponunt illud sap. 12. *Neque Rex, neque Tyrannus in conspectu tuo inquirent de iis, quos perdidisti.*

cum ergo sit iustus, iuste omnia disponit: si iungue qui non debet puniri condemnare, & ex eo iuste a iustis à tua virtute, per gloria exclusionem, & æternam damnationem, aduersari intelligit: quia cum dominum tuum in creatura omnia ad omnem earum vsum Regum creatorum dominis & potestatis superius à Deo sit & infinite excellens, de hominum ipsi etiam suo modo subditorum, & quantumvis innocentium perditione habenda sit. Miror textum hunc, & eique subiunctam ponderationem serio à Theologo sano pro affirmante sententia produci. Primo, quia ea lectio textus, etsi ex aliquot latinis codicibus olim haberetur; id tamen apertus amanuensium errore contigit, correctumque proinde fuit, in vulgata correctione à Sixto Pa. 5. facta, & edita ex qua ita legendum præscribitur. *Et eum, qui non debet puniri, condemnare exterum (id est extraneum & alienum) a iustis à tua virtute.* Fuit autem errori amanuensium summa in præfati facilitas notata à nostro Vafq. cit. c. 7. §. 6. ex variis opinionibus. Scilicet mutando verbi *condemnare*, i. in *ligo* errore, ut reliquo r. adderetur nullum sensum, utrumque, reddi ea clausula posse, cum videretur, r. illud additum est: atque textus vitiatum ponderationi, & argumento præfatis locum apud minus rigidos Theologos, minisque scrupulosos, religiosos textum pro suis cogitationibus correptores fecit. Eius autem lectionis vitium, & ponderationis infinitas, è toto capitis contextu & intento ostendendum nobis ex instructo hic erit, ut appareat quanto iure correctus hic textus à Sixto, fuerit in Vulgata à se correctus & emendata: ea siquidem correctione anterioris vulgata non adhibita totius capitis coherentia deficeret, imo textui toto, & intento capitis textus ille aduersaretur. Ut mittam modo, quam vane, & arbitrario aduersariorum ponderatio, condemnatione, & extraneitate nimirum à Dei virtute intelligi exclusionem perditorum, siue reprobationem à gloria. Illud etiam: quod ea ponderatio verba illa, cum sit iustus iuste omnia disponit, quæ de iusticia vindicta delictorum aperta, & expressa sunt, de iusticia ex iure, & potestate domini, non autem iurisdictionis, in homines quos perdit interpretatur. Mitto demum textum, ita lectum, & intellectum non de intentione efficacis anteriori de meritis perditione reprobationis, sed de executione contra aduersarios, & dogma Catholicum probare, ut ex verbis ipsis patet.

7. Venio ad capitis intentum, & contextum totum quibus vitiatum ea ratio, & ponderatio contradicunt. Intentum capitis sit eius initio proponitur. *O quam bonas, & suavis est Domine Spiritus tuus in omnibus!* cuius bonitati, & benignitati in creaturas omnes suas ostendenda ex his, quæ in hoc mundo efficit totum caput impenditur, imo ex his, quæ in ipsis videtur exercuisse supplicia duriora, ut iam videbimus. Et quæ ergo Dei bonitas, suauitas benignitasque Dei esset innoxium prorsus à gloria efficaci voluntate excludere, atque æternum dominum sui supremi in ipsum iure, & titulo solo? certe ius suum, extra culpam non autem benignitatem, & suauitatem suam erga illum exerceret, ut de se patet: ergo lectio illa, & aduersariorum ponderatio, & ratio inde petita intento capitis aduersantur. Sed totum etiam eius contextui repugnant, illico enim, sic probat, ideoque eos, qui exerrant, partibus corripit, & de quibus peccatis, admonet, & alloqueris, ut relicta malitia credant in te Domine. Scilicet quia præ suauitate & benignitate sua in manibus etiam peccatoribus consummatis (id valet verbum *exerrant* sermonis proprietate) magnaque supplicia meritis, partem supplicii solum iungis, nec tam in penam, quam in correptionem & monitionem ut peccatis abstineant, respiciantque ad penitentiam & fidem tuam, qui totus vel præcipuus salus finis ea mala adhuc meritis leuiora insignendi, non autem eos affligendi, & puniendi tibi extitit finis, subditque exemplum immanium gentium idololatrarum terræ promissæ Hebræis incolarum, quos cum bello, bestiarumque diris ac virulentis, vel verbo solo suo simul femelleque exterminare, ac perdere posset, quin pena inauditis ibi memoratis eorum delictis excederet, noluit

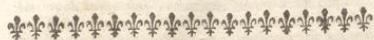
Christoph. de Ortega de Deo vno. Tomus II.

inquit textus, sed partibus indicans (ut habetur n. 10) debet locum penitentia benigna illa magnanimitate, & patientia longanimitas, ac misericordia, ex qua scilicet, ac ex te ipso solum nec timens aliquem (pergit textus) veniam dabis, quantum ex te erat, peccatis illorum reliquum pro tuæ poenæ remittens, quis enim dicit tibi, quid fecisti? Neque enim est alius Deus, cui cura est de omnibus: qui solus eo iure rogare te facti rationem posset, & exigere, neque Rex, neque tyrannus, quibus, æque ac cæteris dominatis. Cum ergo sit iustus iuste omnia disponit, non alterius metu assue, si potes contextui huic lectionem illam vitiatam, & ponderationem tuam pro reprobationum anteriori demeritis, efficaci exclusionem à gloria intentione, cui lectio vulgata correctæ se ipsa, nullo studio nostro sed vocum proprio sono coheret. Sicut & rationibus subiunctis. n. 16. *virtus enim tua iustitia initium est:* & quantumvis poenam promptam, nullique inductis datis scelestissimus quisque mereat ut, & exigat, tamen ob hoc quid omnium Dominus es, omnibus te parcere facis supplicii dilatione saltem & n. 18. *Tu autem dominator virtutis,* id est non solum ad extra actiue sed & ad intra ex honestate per liberos affectus à te exercenda, cum tranquillitate iudicantis, quia nullus moralis virtutis honestate rapis, cum magna reuerentia disponis nos, nec poteris, perdisque ubi primum id mereatur, ut exemplo erga immanes, & scelestissimas gentes illas ostenderet: subdit autem textus Spiritu S. dignam tantæ, tamque benignæ patientiæ & diuturnæ sufferentiæ Dei rationem. *Subest enim tibi cum volueris posse:* quo scilicet erga illa abutentes obnoxios, finaliterque impenitentes pro libito vtens, non euadant indennes, sed dirissime, & æterne punitione, quo vero capitis fideles Hebræos, atque in eorum persona Christianos, ne peccatis, supplicisque temporaliibus quandoque adeo affecti animum despondeant, sed hæc diuine non tam vindictæ, & iræ, quam correptionis, & adhortamenti diuini ad resipiscientiam loco reponant, ac benignam in eis malis insignendis Dei erga ipsos dispositionem recognoscant, quam erga nefarias etiam gentes exercitam videntur: cuius bono, qui penes ipsos demum est, vtu bonum tandem eorum malorum ac facitissimum exitum de Dei erga ipsos benignitate sperent. Quibus omnibus correctæ lectio, nostraque conclusio coheret, alia vero vitiatæ ratioque inde & conclusio affirmans aduersariorum toto dissidet cælo, ac plane repugnat.

8. Textus huius litteram, profusè à Deo edisserui, atque exentari, non quidem, ut opposito vitiatum, rationique ex eo vitio ductæ satisficerem, quibus vulgata correctione plene satisficeret: sed ut exemplo hoc ostenderem, quod aliis etiam, sepe monstravi: nempe valde tumultuario, & sono à Doctoribus pure Scholasticis, nec infimæ solui notæ, quibus præcipue discursibus, & subtilitatibus in re Theologica incumbunt, & innotantur scripturæ, & Patrum testimonia pro cuiusque cogitationibus corripiantur, non modica, sacræ scripturæ, & Patrum irreuerentia, & vitioso Theologici sui muneris neglectu cuius plane præcipua discurrendi, & definiendi principia scripturæ & Patrum testimonia esse debent, sed tamen in re præsentè laudandum merito est aliquorum studium, & labor pro Dei erga nos exercita bonitate. Litanus & alij vitiatum illo textu vtentes, innoxium, affirmatione hominum punitionemque, atque à Dei virtute, & benefica voluntate, non autem reuera extraneum, & punitum interpretantur ut de beato Iobbo eius concius plerumque censabant. Huic tamen interpretationi aperte aduersatur verbum *estis*, quod Dei iudiciū significat. Alij melius, etsi non satis ad intentum, & contextum capitis conformes innoxium iudicio hominum non Dei qui cum puniebat intellegant. Sed omnium optime, & Deo decentissime vitiatum textum (quo, & ipse fuit vltus) interpretatus est 3. Moral. ut iustus ibi memoratus Christus sit, qui cum omnino innocens fuerit & prorsus impecabilis, fuit tamen pro nobis ac si peccator esset oblatum à Deo supplicii, crucique oblatum fuit, ut 2. Corinth. cum qui non nouerat peccatum pro nobis peccatum fecit ac subinde extraneus & peccator inde ab hominibus iudicatus: in eo vero, & iustitia Dei, atque in nos amor, & suauitas, qua toto eo capite prædicatur, summo opere emittit. Verum licet hæc interpretatio cum capitis intento tum

M M m 2 Dei

Dei decentiæ ingeniosissime conveniat cum reliquo capitis contextu discordat, vt ex dictis proxime facile apparet memoranda tamen cum honore fuit, ne tanti patris pietas, & ingenium illaudata maneret.

QVÆSTIO IV.

*An reprobatio rationalis creature effica-
x, & eius demeritis anterior natu-
ra, ex sine ipsam punienti reprobationis à gratia efficace causa esse possit.*

Refixio quæstionis titulo dubium ad eos terminos redegi, vt illud de anterioris efficacis voluntatis ad reprobi demerita titulo solum dominij supremi Dei erga omnes rationales creaturas concipiendæ possibilitate à nobis in præsentiarum proponi arbitrari nemo possit, eam siquidem ante præuisa, siue nullatenus præuisa perituri de merito: possibilem Deo absolute esse ostendimus q. 4. cent. 1. sed solum de possibilitate anterioris voluntatis efficacis, & intentionis puniendi reprobam ob eius absolute demerita posteriori naturæ gradu absolute futura à Deo concipiendæ, & ex qua ad reprobationem à gratia efficace, (de qua in præsentia) Deus progrediatur: de qua subtiliter à nostris recentioribus disputatur. Videri tamen non nihil quæstionis esse posse an ex ea voluntate excludendi hominem à gloria sine vllis eius demeritis absolute præuisa à Deo vt posse diximus, absolute concepta, ad deneganda illi efficacis auxilia ac subinde ad illius à gratia efficace reprobationem meriti, impellique Deus possit ac subinde & anterior reprobi de meritis & ipsius à gratia efficace reprobationi voluntas illa efficax esse queat? quam quæstionem à nonnullis hic tactam proterius potius video, quam digno Theologico examine disputari, vt constabit certamine postremo.

CERTAMEN I.

Aliorum super quæstione proposita sententia, & negatiua nostra & communis decisio.

Possibilem eam efficacem intentionem punitivam voluntatem exclusionis reprobi à gloria eius absolute demeritis, & reprobationi eiusdem ab efficaci gratia anteriorem, reprobationisque huius causam absolute esse posse affirmant, ex iis qui de facto causam esse Deo aiunt, Doctores plerique. Ex nostris vero, qui id de facto cordatius ex Patrum, & communiori longe scholasticorum, vt vidimus, sententia negant intentionem punitivam efficacem voluntatem reprobi de meritis, & reprobationi ab efficace gratia procedere affirmant tamen de possibili Ruiz de Montoia cita. d. 16. sect. 6. n. 29. §. secundum conclusionem Granados. Arriaga d. 39. sect. 2. subsect. 1. §. 1. circa med. lineam. Dico secundo, & §. hinc infero vterque vero supponit ad eam voluntatem scientiam mediam eius directricem, ex qua regulatur supponi debere, nec nisi ita regulatam esse possibilem. Si enim sola simplici intelligentia directus eam efficacem voluntatem intentionem puniendi reprobam antequam ad absolute eius demerita præuisa Deus conciperet frustrationis periculo. contra efficaciam suæ prædicatum, & essentiam naturæ etiam suæ exposita esset vel operum, ac demeritorum posterius natura futurorum libertatem, ac subinde demeritum euertere.

rent. Quid autem pro necessaria scientiæ mediæ præsuppositione, & regulatione ad possibilitatem intentionis efficacis puniendi reprobam antequam ad eius absolute demerita, & reprobationem concipiendæ hæc probentur dictis in simili de intentione, seu electione efficace prædestinati ad gloriam ante eius merita absolute satis constat. Probant enim parum. Etsi enim scientiæ mediæ de demeritis eam efficacem voluntatem exclusionis reprobi à gloria non dirigat, neque ad illam supponatur, sed concernatur solum pro posteriori ad simplicem intelligentiam de continentia aliquorum auxiliorum efficaciam respectu reprobi in cumulo contentorum, ac Dei potentia, & ex qua efficacis omnia illi denegare possit antecedente illa voluntate excludendi reprobam à gloria Deus tenebitur, efficacis hæc voluntas satis à frustrationis periculo liberaretur, quin iuxta horum doctrinam operis libertas, & eius defectu magis lædatur quam si ea voluntas per scientiam mediam præsuppositam dirigatur: siquidem non se ipsa, & mediis indifferentibus de se, atque extrinsecus efficacibus natura sua coniungeretur in calu viroque nec nisi mediis illis ex scientiæ mediæ adhibitis efficacibus intentum obtineret, quod ad operum reprobi libertatem saluandam in horum Doctorem scientiæ satis esset: vt de electione efficace ad gloriam ante absolute prædestinati merita philosophabantur: sed de hoc, & an aliquid ratio demeritis, ex voluntate illa efficace & antecedenti ipsa deficeret agemus certam postremo.

2. Dicendum nobis est voluntatem efficacem intentionem puniendi, & excludendi reprobam à gloria in poenam antequam ad eius absolute demerita, & reprobationem ab efficaci gratia à Deo haberi non posse, quare neque ex parte Dei causam esse reprobationis de qua disputamus, est omnium à nobis citatorum q. 4. cent. 3. n. 1. & 2. pro conclusione 1. in q. de facto; & quoniam Patres pro illa recitati pro hac de possibili expellit, & in terminis non sint, rationes tamen quas pro illa reddunt, hanc etiam probant, vt videre est duobus totis numeris vbi eos recitauimus: eam quippe consistenter reddunt, vt eiusmodi antecedentem reprobi demerita efficacem intentionem punitivam voluntatem de facto negas, quia in ea punitiva ante absolute demerita reprobi voluntate efficaci iniuste se erga illum gereret de facto Deus innocentem adhuc efficaciter, & absolute punire volens, & condemnans: atqui in omni providentia possibile id ipsum reperiretur: ergo in omni possibili providentia et voluntas non minus Deo repugnat, quam ipsi repugnat iniusta voluntas. Et repetenda hic sunt Prosperi verba recitata ex respons. 1. 1. ad obiect. vincenianas illa in primis postrema. *Atque ita ad prædestinationem eius Dei licet erga homines siue ad gloriam, siue ad æternam poenam (nihil aliud referri potest, nisi quod aut ad debitam iustitiam retributionem, aut ad indebitam poenam grati largiamur.* Si autem possibile sit voluntas illa efficax intentionem punitivam nondum absolute meritis poenamque referri aliquid ad prædestinationem Dei erga homines reprobati, quod nec ad gratiæ largitatem indebitam pertineret, neque ad debitam retributionem paralem, cum nondum male merito, nec debent; puniti poena efficaciter tam priuatiua, quam poenalis à Deo decerneretur, indeque prædestinatio reprobati ipsius tota inchoaretur contra Prosperum, qui eis rebus nil referri potest non executivam voluntatem retribuenti poenam infanti, nec debenti, à prædestinatione erga reprobos omnino excludit. Illa etiam eiusdem Prosperi respons. 2. ad captiuæ Gallor. Memoranda sunt. *Quid multi perirent percutum est culpa; quod multi saluati sunt, quia est donum vt enim reus damnetur inculpabilis est iustitia Dei; quæ tamen in voluntate damnandi non reum culpabilis esset, implicite inquit Prosper. Hanc vero intentionem dicitur ex Preceptore suo Augustino recipere n. 2. citato vbi punitiue reprobationi à gloria, & damnationi reproborum demeritorum absolutam prædestinationem reproborum præcessuram, quia iustus iudex Deus est, cum necessario præcessuram, quia iustus iudex Deus est, cum tamen misericors voluntas præparans, & prædestinans salutem uandus, semper eorum absolute merita antecedit vt ait testimonio 1. cui in ea differentia, & doctrina cõsonantibus cõsiliū Valentinianū nomine electionis ad vitam, & electionis ad mortem, vt vidimus ibi, & ostendimus vtriusque agere de omni electione, & prædestinatione ad mortem, & vitam*